رازی و خوانندگان

■ **شبه علم!!!**

جناب آقای دکتر توکلی‌صابری در نامه‌ای خطاب به سردبیر نشریه رازی، به چاپ مقاله‌ای در زمینه هومئوپاتی که آن را شبه علم می‌دانند، اعتراض کرده‌اند، نامه ایشان را با هم می‌خوانیم:

«**... سردبیر محترم مجله رازی**

در شماره ۳۵۸، دی ماه ۱۳۹۸، ماهنامه رازی ترجمه مقاله‌ای با عنوان «هومئوپاتی: درمانی واقعی یا امیدی واهی» منتشر شده بود که باعث تعجب من شد و باعث شد این مطلب را برای نشر در این ماهنامه بفرستم. در روی جلد این نشریه عنوان «ماهنامه دارویی رازی، علمی اجتماعی» دیده می‌شود و بنابراین، خوانندگان انتظار دارند مطالب این ماهنامه در زمینه این دو موضوع باشد. انتشار مقاله‌ای در زمینه شبه علم جایش در این ماهنامه نیست. هومئوپات‌ها نشریه‌های خود را دارند و می‌توانند در همان نشریات مقالات خود را منتشر کنند.

هومئوپاتی یک روش منسوخ پزشکی است که حدود دویست سال پیش توسط ساموئل هانمان آلمانی ابداع شد ولی بعدها با آزمایش‌های دقیق و مکرر پزشکی معلوم شد که این روش اثر درمانی ندارد و هر اثری هم که دیده می‌شود اثر دارونما (placebo effect) است. دو قانون مشابه را درمان می‌کند و یا قانون رقت‌ها برخلاف عقل سلیم، قوانین طبیعت و اصول پزشکی است.

نویسنده در این مقاله می‌نویسد: «در سال ۱۹۳۸ یکی از مقامات که خود نیز هومئوپات بود، سرفصل جداگانه‌ای برای داروهای هومئوپاتی تحت عنوان فارماکوپه داروهای هومئوپاتی در ایالات متحده گشود.» این یکی دیگر از موارد بی‌صداقتی هومئوپات‌ها است. آن‌ها نه تنها برای درمان‌های پزشکی به روش‌های پزشکی منسوخ تاریخ گذشته رجوع می‌کنند، بلکه به قوانین منسوخ و تاریخ گذشته استناد می‌کنند و وانمود می‌کنند که قوانین جاری است. قانونی که ایشان رجوع می‌کنند مربوط به پیش از جنگ و مربوط به هشتاد سال پیش از این است که پژوهش‌های جدی در مورد هومئوپاتی انجام نگرفته بود. در آن دوران هیتلر می‌خواست در مقابل طب نوین و مبارزه با متفقین، طب آریایی ایجاد کند و به تبلیغ و ترویج هومیوپاتی پرداخت. او پروژه تحقیقات عظیمی را در مورد

هومئوپاتی آغاز کرد که در آن در حدود هشتاد دانشگاه و بیش از ده هزار بیمار و پزشک شرکت داشتند. پس از پایان جنگ نتایج این تحقیقات نشان داد که هومئوپاتی درمانی بی‌اثر است و اگر اثری دارد برابر اثر دارونما است. پس از آن در کشورهای دیگری مانند آمریکا، انگلستان، ژاپن و بسیاری از کشورهای دیگر مطالعات وسیعی انجام شد و آن‌ها هم همین نتایج را به‌دست آوردند. امروزه در آمریکا و کشورهای اروپایی فرآورده‌های هومئوپاتیک را دارو حساب نمی‌کنند، چون ماده مؤثر قابل اندازه‌گیری ندارد، چون دارو نیست و در داروخانه‌ها به فروش نمی‌رود، بلکه در عطاری‌ها و فروشگاه‌های مواد خوراکی به فروش می‌رود و نظارت پزشکی و نسخه لازم ندارد. اگر اداره مواد خوراکی و داروی آمریکا قوانینی را در مورد فرآورده‌های هومئوپاتی گذاشته است، به‌علت خوراکی بودن فرآورده‌های هومئوپاتی است. این قوانین را در مورد رب گوجه فرنگی و سس مایونز هم دارد، مانند رعایت بهداشت در تولید، شمارش میکروبی و غیره آن‌ها.

هومئوپاتی در آمریکا جزو سیستم پزشکی نیست و کسانی که به آن اشتغال دارند همان هومئوپات‌ها هستند که بدون داشتن تحصیلات پزشکی با گذراندن دوره‌های شش ماهه تا دو ساله می‌توانند به این کار بپردازند. بیمارانی که انتظار درمان و یا شفای حاصل از داروهای هومیوپاتی را دارند، امیدی واهی دارند. آن‌ها درمان‌های مؤثر پزشکی را از خود دریغ می‌کنند و ممکن است بیماری‌های آن‌ها شدت یابد و یا به مرحله‌ای برسد که دیگر قابل درمان نباشد.

با تشکر و تقدیم احترام
دکتر محمدرضا توکلی‌صابری ...»

رازی: ماهنامه رازی از آغاز، به آزادی تفکر و اندیشه علمی و تضارب این اندیشه ها (مانند انتشار مقاله ایشان در همین شماره) اعتقاد راسخ داشته است. در مورد هومئوپاتی نیز عده‌ای مانند دکتر توکلی صابری فکر می‌کنند و برخی نیز مانند انستیتوی آمریکایی هومئوپاتی (American Institute of Homeopathy)، کمیته اروپایی برای هومئوپاتی (European Committee for Homeopathy)، شورای مرکزی هومئوپاتی اروپا (European Central Council of Homeopaths) و ... درست برعکس فکر می‌کنند و حدود ۲۹ درصد مردم اروپا هر روز از این روش درمانی استفاده می‌کنند. از سوی دیگر، نشریات تحقیقاتی با ایمپکت بالا (High Impact) مانند هومئوپاتی (Homeopathy)، نشریه بریتانیایی هومئوپاتی (British Homoeopathic Journal)، نشریه آمریکایی طب هومئوپاتی (American Journal of Homeopathic Medicine) و ... وجود دارند که مقالاتشان مورد استفاده محققان قرار می‌گیرد.